

MEETMELEHT	
MEEDE 1.1 Mikro- ja väikeettevõtete arendamine	
Meetme nimetus:	
	Mikro- ja väikeettevõtete arendamine
Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus:	
	Maapiirkondade ettevõtlusaktiivsuse ja väikeettevõtete jätkusuutlikkus on nõrk ning ei suudeta konkureerida suuremate piirkondade (linnade) ettevõtjatega. Puuduvad lisaressursid investeeringute tegemiseks uuendustesse, uudsetesse lahendustesse kui ka lisateenuste arendamisse, et jõuda ettevõttega uude arenguetappi või saavutada kvalitatiivne muutus. Mikro- ja väikeettevõtetel MTÜ Arenduskoda piirkonnas on vajalik uuendada tootmishooneid, kaasajastada tehnoloogiaid ja seadmeid, on vaja paremini turundada/turustada oma tooteid/teenuseid. Toetama peab uudsete, säästlike lahenduste leidmist ja ka alustavaid ettevõtjaid. Loomulikult on lisandunud ettevõtlussektorile ka uusi väljakutseid – energiasääst, ressursitõhusus, ringmajandus, mis kõik eeldab oma tegevuste põhjalikku läbimõtlemit ja edasi lisainvesteeringute tegemist. Ettevõtluse mitmekesistamine ja paindlikumaks muutmine kestlikkuse (majanduslikult, sotsiaalselt kui ka keskkonnavalaselt) aspektist on tegevusrühma piirkonnale olulise tähtsusega ning tegevuste arendamisel pööratakse sellele üha suuremat tähelepanu.
Meetme eesmärk:	
	Meetme üldiseks eesmärgiks on tegevusrühma piirkonna ettevõtluse ja ettevõtluskeskkonna arendamine. Piirkonnas tegutsevate ettevõtjate elujõulisuse ja kestlikkuse kasv läbi peamiselt kohalikul ressursil põhinevate toodete ja teenuste arendamise ning olemasolevate ressursside säästliku kasutamise. Meetme rakendamine aitab kaasa piirkonna ettevõtluse mahajäämuse pidurdamisele, töökohtade säilimisele/loomisele, majanduskeskkonna paindlikumaks muutmisele läbi kestlikkuse põhimõtete.
Toetatavad tegevused:	
	<ul style="list-style-type: none"> - teenuste/toodete valiku laiendamine; - toodetele/teenustele lisandväärtust andvate tegevuste väljaarendamine; - hooajalisust vähendavate meetmete toetamine; - teadmispõhise ettevõtluse arendamise toetamine; - uute nii majanduslikult, sotsiaalselt kui ka keskkonnavalaselt kestlike tehnoloogiliste lahenduste kasutuselevõtu toetamine; - turundus- ja teavitustegevuste arendamise toetamine (turundus- ja reklaamialased tegevused, turunduskanalite väljaarendamine, messidel osalemine jms.); - tööalased koolitustegevused (koolitused, seminarid, õppepäevad, töötoad), mis on suunatud tegevusgrupi piirkonnas tegutsevate inimeste tööalaste teadmiste ja oskuste tõusule, suurendamiseks töötajate konkurentsivõime kasvu; - mentorite ja ekspertide kaasamine ettevõtete kestlikkuse suurendamiseks (protsesside arendamine, tootearendus, turundus jms.); - ja muud vajalikud tegevused, mis aitavad kaasa piirkonna ettevõtete mitmekesistumisele ning kestlikkusele. <p>Toetatavad tegevused on materiaalsesse või immateriaalsesse varasse investeeringu tegemine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toetust saab ka kaasneva tegevuse (ettevalmistav töö) kohta, milleks on ehitise

ehitamisega kaasnev keskkonnamõju hindamisega seotud tegevus või energiaauditi, teostatavusuuring, projekteerimistöö või projekteerimiseks vajaliku ehitusgeoloogilise ja -geodeetilise uurimistöö tellimine. Samuti on kaasnevateks tegevusteks koolitus, ehitusseadustiku alusel omanikujärelevalve teostamine, muinsuskaitsealuse alusel muinsuskaitsealuse järelevalve teostamine, objekti tähistamine ja turundustegevus, sealhulgas turu-uuring.

- kasutatud seadme, sealhulgas masina, eriotstarbelise sõiduki või mootorsõiduki soetamise ja liisimise kulu, juhul, kui projektitoetust taotlev VKE tõendab, et nimetatud seadme:
  - 1) soetamiseks ei ole hinnapakkuja varem saanud toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi;
  - 2) hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samaväärse seadme hinnast madalam ning
  - 3) eeldatav kasutusiga on vähemalt sihipärase kasutamise periood.

Abikõlblikud on eelarveprojektis kavandatud toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, mis on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks.

Mittetoetatavad tegevused:

- käibemaks, kui projektitoetuse taotlejal on võimalik taotleda selle tagastamist käibemaksuseaduse alusel;
- erisoodustustelt makstav maks;
- viivis, trahv ja muu rahalise karistuse kulu, riigilõiv, notaritasu ning kohtumenetluse korral menetluskulu;
- õigusteenuse ja raamatupidamisteenuse kulu;
- stipendiumi ja annetuse kulu;
- sõiduauto soetamise, sealhulgas liisimise kulu;
- kulu, mis on seotud liisingulepinguga, nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulu, üldkulu ja kindlustusmaks;
- ehitusmaterjali ostmise kulu ilma ehitustegevusega;
- sellise ehitustegevuse kulu, mida ei ole teinud ehitusteenust pakkuv ettevõtja;
- sellise ehitustegevuse kulu, mis ei võimalda selle elluviimise järel ehitist sihipäraselt kasutada;
- maa ja olemasoleva ehitise ostmise, üürimise ja rentimise kulu;
- teenustasu pangatoimingu eest, tagatismakse, intress ja finantsteenusega seotud muu kulu;
- uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrguga seotud kulu;
- põllumajandustootmise investeeringu tegemisega kaasnev kulu;
- tegevuse elluviimise seisukohast põhjendamatu ja ebaoluline kulu.

Meetme sihtgrupp:

- Tegutsevad mikro- ja väikeettevõtjad*

* Mikroettevõtte on ettevõtte, kelle taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kahel järjestikusel majandusaastast vähemalt ühel on: keskmine töötajate arv 0–9 (9 kaasa arvatud); aastakäibe või aastabilansi kogumaht väiksem või võrdne summaga 2 000 000 eurot.

* Väikeettevõtetena käsitletakse tegevuspiirkonnas kuni 25 töötajaga ettevõtteid.

Nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale:

- Taotleja peab tegutsema MTÜ Arenduskoda piirkonnas.
- Investeering peab olema tehtud MTÜ Arenduskoda tegevuspiirkonnas.

- Taotlejal tohib taotlemise hetkel olla pooleli üks investeeringuprojekt.
- Taotleja põhitegevustulu ei ületa 2 000 000 eurot aastas.
- Ehitise ehitamisel, välja arvatud uue hoone püstitamisel, või renoveerimisel, on see ehitis ja sellealune maa projektitoetuse taotleja omandis või antud talle õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja on VKE, või vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja ei ole VKE.
- Uue hoone püstitamisel on hoonealune maa projektitoetuse taotleja omandis või on sellele hoonealusele maale projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest kui taotleja on VKE.
- Sellise seadme soetamisel, mis paigaldatakse ehitisse või mida kasutatakse ehitises, on see ehitis projektitoetuse taotleja omandis või on ehitisealusele maale taotleja kasuks seatud hoonestusõigus või kasutusvaldus või sõlmitud kirjalik üüri- või rendileping vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja on VKE.
- Tegevusega ei või alustada, sealhulgas sellega seotud siduvaid kohustusi ei tohi olla võetud varem, ning tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ei tohi olla väljastatud varem kui kohalikule tegevusrühmale projektitaotluse esitamise päevale järgneval päeval, välja arvatud ettevalmistav töö.
- Taotlemisel tuleb esitada taotluse juurde projektikirjeldus Arenduskoja vormil.
- Taotlemisel tuleb esitada taotluse juurde Finantsprognooside tabel MTÜ Arenduskoda vormil.
- Tegevuste elluviimisele eelneb pakkumusmenetluse läbiviimine.
- Ehitustööde puhul sisaldab hinnapakumus ehitise kohta järgmisi andmeid:
  - 1) ehitise nimetus;
  - 2) ehitise ehitisregistri kood;
  - 3) selle katastriüksuse katastritunnus, millel ehitis paikneb või millele kavandatakse ehitise ehitada;
  - 4) ehitise üldkulud ja vastava kululiigi olemasolu korral ehitise või välisrajatise kulu, aluse- ja vundamendikulu, kandetarindite kulu, fassaadielementide kulu, katusekulu, ruumitarindite kulu, pinnakatte kulu, tehnosüsteemi kulu, ehitusplatsi korralduskulu ja ehitusplatsi üldkulu;
  - 5) hinnapakkuja majandustegevuse registreerimise number.

Projekti toetuse taotluse hindamiskriteeriumid:

- Projekti tulemusel säilitatavate või loodavate töökohtade arv;
- Projekti tegevuste uuenduslikkus;
- Projekti teostatavus (finantsprognoos, ettevõtja pädevus);
- Projekti tegevuste ja investeeringute mõju ettevõtte arengule, kestlikkusele;
- Mõju keskkonnale (majanduslik, sotsiaalne kui ka keskkonnaalane mõju kestlikkuse aspektist).

Toetuse maksimaalne suurus ja määr:

Toetusmäär kuni 50%. Väikelaeva, maastiku- ja mootorsõiduki, välja arvatud liikurmasina soetamiseks VKE-le kuni 30% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest. Ettevalmistava töö tegevuse kohta ei või projektitoetust anda rohkem kui 10% toetatava tegevuse abikõlbliku

kulu maksumusest.

Projektide rahastamisel on minimaalne toetussumma 3000 eurot ja maksimaalne toetussumma 50 000 eurot. Taotleja tohib taotlusvoorus esitada meetmesse ühe taotluse.

Meetme näitajad ja sihtväärtused:

Väljundnäitajad:

- Toetust saanud projektide arv – 60
- Loodud uute töökohtade arv – 20
- Säilitatud töökohtade arv – 40
- Uute toodete/teenuste arv – 40
- Toetust saanud ettevõtete arv – 40
- Toetatud turundusprojektide arv – 7
- Keskkonnahoidlike projektide arv - 40

Tulemusnäitajad:

- Ettevõtete müügitulu kasv – 2 aastat peale investeringu tegemist (kasvu %)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 artiklis 7 sätestatud näitajad ja ÜPP-strateegiakavas nimetatud sihtväärtus:

R.37 Majanduskasv ja töökohad. Täistööajale taandatud uute töökohtade arv

R.39 Maamajanduse arendamine. Toetust saanud ettevõtete arv

ÜPP-strateegiakava erieesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab:

Meede panustab ÜPP-strateegia erieesmärki nr 8 (edendada tööhõivet, majanduskasvu ning kohalikku arengut maapiirkondades).